

Koninklijke NBA
consultaties@nba.nl
Postbus 242
2130 AE Hoofddorp

Ingediend via consultaties nba.nl

Rotterdam, 24 juli 2026

coNBAeva700/NVE/RC

Reactie op consultatiedocument evaluatie standaard 700

Geachte heer/mevrouw,

Wij danken het College van Beroepsreglementering (CB) voor het gedegen en zorgvuldige onderzoek dat is uitgevoerd naar de voorgestelde aanpassingen in standaard 700, alsmede de heldere onderbouwing van de keuzes die daarin zijn gemaakt. Wij onderschrijven het belang van transparante en relevante rapportage door accountants over fraude en continuïteit, en zien de ontwikkelingen in de herziene ISA's 240 en 570 als een belangrijke stap in het verder versterken van het vertrouwen in de controleverklaring. Graag maken wij van de gelegenheid gebruik om op het consultatieverzoek te reageren.

Het uitgebreid rapporteren zoals dat in Nederland wordt toegepast, is onderdeel van een veel breder pakket aan maatregelen. Het is goed om bij de afwegingen die nu gemaakt worden het geheel aan maatregelen en de effecten daarvan te betrekken. Dit voorkomt een mogelijk eenzijdige focus op wel of niet uitgebreid rapporteren. Daarnaast adviseren wij het CB en NBA bestuur in haar afweging en communicatie nadrukkelijk te benoemen dat de rapportering zoals de herziene Standaarden deze beogen (en de uitwerking daarvan) op onderdelen (wezenlijk) afwijkt van wat tot nu toe in Nederland kennen en waar de evaluatie over heeft plaatsgevonden.

Ten aanzien van de voorgestelde wijzigingen die onderdeel zijn van deze consultatie benadrukken wij dat wij deze onverstandig vinden in het bredere maatschappelijke debat (o.a. vermindering regeldruk), daar deze wijzigingen lastenverzwarend zijn. Ons inziens wordt door deze wijzigingen geen maatregel genomen op een bestaande leemte en zorgt het ervoor dat wij als Nederland verder afwijken van internationale bewegingen dan noodzakelijk is.

Naast de voor deze consultatie relevante rapporteringsverplichtingen bevatten de betreffende herziene Standaarden een aantal aanzienlijke verbeteringen en verduidelijkingen die wij als EY volledig onderschrijven. Dat valt overigens buiten het doel van deze consultatie, maar wij achten het wel van belang dat te benadrukken.

Wij merken op dat de reeds bestaande Nederlandse toevoegingen in de controleverklaring buiten het bestek van deze consultatie vallen. Wij vinden het spijtig dat deze onderdelen (materialiteit en reikwijdte van de groepscontrole) geen onderdeel uitmaken van de huidige evaluatie (en consultatie), omdat op bijvoorbeeld het onderwerp materialiteit op internationaal vlak ontwikkelingen zijn geweest die relevant zijn voor de verplichtingen.

In uw consultatiedocument heeft u drie vragen opgenomen, waarop wij hieronder zullen reageren.

1 Zijn er zwaarwegende argumenten waardoor het CB tot een ander standpunt zou moeten komen?

Internationale consistentie

Wij achten het van groot belang dat Nederland aansluiting blijft zoeken bij internationale regelgeving en deze niet onnodig overstijgt. Het voorgestelde uitbreiden van de scope van de internationale vereisten (naar alle wettelijke controles voor fraude en alle controles voor continuïteit) leidt tot strengere nationale regelgeving dan op internationaal niveau geldt.

Bij de evaluatie en aanpassing van zowel ISA 240 als ISA 570 heeft de IAASB wereldwijd input opgehaald, deze input gewogen en verwerkt in de nieuwe standaarden. Ook de Nederlandse variant van uitgebreid rapporteren is ingebracht, maar de IAASB heeft deze niet overgenomen. Naar onze mening is daarom de drempel om af te wijken van de voorstellen van de IAASB hoog.

Een keuze voor een Nederlandse aanvulling op de Standaarden zoals voorgesteld, is een keuze voor jaren. Wij doen niets af aan de relevantie van fraude en continuïteit voor de accountant en de gebruikers van een controleverklaring, maar maken ons wel zorgen dat andere onderwerpen daardoor minder aandacht krijgen of minder relevant lijken te zijn. Deze opmerking geldt uiteraard niet voor het oob-domein. Daar kan met het concept van Kernpunten van de controle nagenoeg elk relevant onderwerp in de controleverklaring worden opgenomen.

De vergelijkbaarheid van controleverklaringen is, zeker in een context waarin ondernemingen internationaal opereren en investeringsbeslissingen internationaal worden genomen uitermate belangrijk. Onze voorkeur voor consistentie moet gezien worden in een bredere visie op ontwikkelingen in internationale en nationale wet- en regelgeving.

Regeldruk en proportionaliteit

Wij constateren dat de nu voorgestelde uitbreiding niet in lijn is met de bredere maatschappelijke en politieke wens om de regeldruk te verminderen. Integendeel, de uitbreiding naar alle wettelijke controles (fraude) en alle controles (continuïteit) leidt tot een significante toename van rapportageverplichtingen door de accountant, ook in situaties waarin de toegevoegde waarde voor gebruikers beperkt kan zijn. Met name de uitbreiding voor standaard 570 naar niet-wettelijke controles is een uitbreiding op de bestaande verplichtingen.

Voor niet-oob-entiteiten en kleinere controleopdrachten, met een beperkte gebruikerskring achten wij proportionaliteit een belangrijk uitgangspunt. Een uniforme verplichting tot uitgebreide rapportage kan leiden tot minder relevante en meer gestandaardiseerde toelichtingen in de controleverklaringen, hetgeen de informatiewaarde voor gebruikers juist kan verminderen en tevens de leesbaarheid van de controleverklaring niet ten goede komt.

Voorkeur voor een meer gefaseerde en proportionele benadering

Wij ondersteunen de keuze om de aanpak uit de herziene ISA's 240 en 570 in Nederland te introduceren, maar pleiten ervoor dit te doen in lijn met de internationale reikwijdte en daarmee de specifieke rapportageverplichtingen primair te beperken tot organisaties van openbaar belang (oob's) en andere beursgenoteerde ondernemingen.

2 Vind je het standpunt van het CB goed verwerkt in de specifieke aanpassingen in herziene Standaarden 240 en 570?

Met betrekking tot de verwerking van het standpunt van het CB in de specifieke aanpassingen hebben wij de volgende aandachtspunten en opmerkingen:

Consistentie

- Wij lezen de overwegingen van het CB, maar constateren dat de uitwerking daarvan leidt tot een verschillende behandeling van wettelijke en niet-wettelijke controles en dan ook nog weer verschillend voor fraude en continuïteit. Wij zouden hier adviseren consistent te zijn en dus de aanvullende verplichtingen voor fraude en going concern gelijk te trekken.
- Het onderscheid wettelijke en niet-wettelijke controle is, buiten het oob-domein, enigszins kunstmatig. Uit de overwegingen van het CB halen wij onvoldoende onderbouwing voor de gemaakte keuzes bij het wel of niet uitgebreid rapporteren over fraude. Wij missen hier met name het perspectief vanuit de gebruiker. Ook het niet-wettelijke controledomein kent organisaties met een aanzienlijke maatschappelijke impact. Uit de overwegingen blijkt niet of en in hoeverre met bijvoorbeeld toezichthouders in bepaalde sectoren over deze onderwerpen is gesproken en hoe dat heeft doorgewerkt in de gemaakte keuzes.

Afwegingskader

- Voor het oob-domein geeft Standaard 240 een heel duidelijk afwegingskader dat waarborgt dat in de controleverklaring de meest significante fraude-aangelegenheden worden gerapporteerd. Dit afwegingskader is veel moeilijker toepasbaar buiten het oob-domein. De herziene Standaard is daar door de IAASB ook niet op geschreven. Die hebben bij de rapporteringsverplichtingen nadrukkelijk het oob-domein voor ogen gehad. Het afwegingskader voor wettelijke controles buiten het oob-domein is beperkt tot fraude aangelegenheden hetgeen de basis voor de afwegingen veel beperkter maakt. Daarnaast is bij een groot aantal opdrachten het aantal fraude aangelegenheden, anders dan de in de Standaard veronderstelde, beperkt. Daarnaast hebben veel accountants geen of beperkt ervaring met het rapporteren over Kernpunten van de controle.

Vrijwillige toepassing

- De gefaseerde of vrijwillige toepassing (met de toelichting daarbij) van het uitgebreid rapporteren achten wij onwenselijk omdat die kan leiden tot een verwachtingskloof en onduidelijkheid en inconsistentie voor gebruikers. De vraag is of vrijwillige toepassing ook echt vrijwillig is.

3 Heb je nog opmerkingen bij de vertalingen van ISA's 240 en 570?

Wij verwijzen naar bijlage A voor onze detailopmerkingen, suggesties en vragen bij de vertalingen van de ISA's 240 en 570. Graag vragen wij in het bijzonder aandacht voor de volgende punten.

3.1 Aandachtspunten Standaard 240

3.1.1 Gebruik van de termen *fraude* en *fraude-aangelegenheden*

In het bijzonder willen wij voor standaard 240 het gebruik van de termen *fraude* en *fraude-aangelegenheden* in de paragrafen 59A, 62, 62c, A177 en A187 uitlichten.

In paragraaf 62A wordt duidelijk gemaakt dat onder aangelegenheden zowel risico's, tekortkomingen en geïdentificeerde (vermoede) fraude valt. Dus voor de accountant duidelijk wat hieronder moet vallen. Echter voor de gebruiker van de controleverklaring kan de term 'fraude-aangelegenheden' gemakkelijk geïnterpreteerd worden als 'geïdentificeerde (vermoede) fraude'. Daarnaast worden in standaard 706 de termen 'bepaalde' en 'overige' aangelegenheden gebruikt voor toelichtende paragrafen in situaties waarin de accountant de gebruiker wil wijzen op geconstateerde bevindingen die nadere aandacht van de gebruiker behoeven. In geval van toepassing van Standaard 240.62c hoeft geen sprake te zijn van geconstateerde bevindingen. Wij willen daarom de suggestie doen om de sectie in de controleverklaring op te nemen onder de titel 'Onze controle met betrekking tot fraude'.

3.1.2 Management override

Volgens het consultatiedocument vormt het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het management (management override of controls) onder de herziene ISA 240 een risico op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude (zie paragraaf 40). Het document suggereert dat dit risico als kernpunt van de controle (KAM) kan worden aangemerkt, aangezien risico's op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude vaak aangelegenheden zijn die zowel significante aandacht van de accountant vereisen als het meest significant zijn binnen de controle (zie Standaard 240.A183).

Daarbij wordt echter voorbijgegaan aan de discussie die tijdens de herziening van ISA 240 is gevoerd (zie ook de Basis for Conclusions) over de vraag of management override of controls altijd zou moeten leiden tot een fraude gerelateerd kernpunt van de controle. Daarbij is van belang onderscheid te maken tussen:

- het verplichte uitgangspunt om de risico's van doorbreking van interne beheersingsmaatregelen door het management aan te merken als risico's op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude op het niveau van de financiële overzichten (het generieke risico van management override; zie paragraaf 40 (a) en A117); en
- specifieke risico's van management override die van invloed zijn op de inschatting van risico's op beweringsniveau (zie paragraaf 40 (b) A118).

Met name in het geval van een specifiek risico van management override - bijvoorbeeld met betrekking tot een significante schatting of een bijzondere transactie gedurende het boekjaar - ligt het meer voor de hand dat sprake is van significante aandacht van de accountant en daarmee van een fraude gerelateerd kernpunt van de controle. Zonder benadrukking van het onderscheid in Standaard 240, paragraaf 40 (a) en (b) in A183, ligt de weg open naar een 'boiler plate' uitleg van de werkzaamheden van de accountant in reactie op het generieke risico van management override.

3.2 Aandachtspunten Standaard 570

3.2.1 Definitie *going concern basis of accounting*

Een specifieke Nederlandse toelichting ontbreekt waaruit blijkt dat de definitie van de *going concern basis of accounting* tevens de situatie omvat zoals beschreven in RJ 170.104, waarbij de jaarrekening wordt opgesteld op basis van de gebruikelijke grondslagen en niet op liquidatiegrondslagen. Door de gekozen vertaling met de term continuïteitsveronderstelling, waarin het element basis of accounting niet expliciet tot uitdrukking komt, blijft onduidelijk dat ook deze situatie onder de definitie valt. Wij adviseren het CB om dit te verduidelijken in de standaard en de vertaling dusdanig te maken dat deze aansluit bij de terminologie die wordt gehanteerd in de relevante verslaggevingsregels.

Slotopmerking

Wij zien in de huidige omstandigheden geen aanleiding om af te wijken van internationale kaders op een wijze die leidt tot lastenverzwaring. We benadrukken dat een dergelijke lastenverzwaring een tegenovergestelde beweging is van wat wenselijk is in de huidige maatschappij.

Samenvattend pleiten wij voor een implementatie van de herziene standaarden die:

- in lijn is met internationale en Europese kaders;
- recht doet aan proportionaliteit en het verminderen van regeldruk;
- en ruimte laat voor professionele oordeelsvorming en relevantie voor de gebruiker.

Wij gaan graag in gesprek om deze punten nader toe te lichten en samen te zoeken naar een evenwichtige en toekomstbestendige invulling van de Nederlandse controlestandaarden.

Met vriendelijke groet,
EY Accountants B.V.

drs. T. de Kuijper RA

drs. N. van Es RA RE

1 Bijlage A - Opmerkingen, suggesties en vragen bij voorgestelde aanpassingen en vertaling standaarden 240 en 570

Detailopmerkingen bij Vraag 2 uit het consultatiedocument

Standaard	Paragraaf	Huidige tekst	Voorstel aanpassing/ vraag
240	59A & A177	Bepalen van kernpunten van de controle in verband met fraude	Is de term <i>fraude</i> hier toereikend? De term <i>fraude-aangelegenheden</i> is wellicht passender en komt vaker voor in de standaard. In externe communicatie komt aangelegenheden echter over op de gebruiker alsof daadwerkelijk een fraude-incident heeft plaatsgevonden. De term <i>fraude aangelegenheid</i> lijkt te verwijzen naar een 706 sectie. We geven het CB mee om het gebruik van deze terminologie na te gaan.
240	62 & A187	Communicatie van kernpunten van de controle in verband met fraude	Is de term <i>fraude</i> hier toereikend? De term <i>fraude-aangelegenheden</i> is wellicht passender en komt vaker voor in de standaard. In externe communicatie komt aangelegenheden echter over op de gebruiker alsof daadwerkelijk een fraude-incident heeft plaatsgevonden. De term <i>fraude aangelegenheid</i> lijkt te verwijzen naar een 706 sectie. We geven het CB mee om het gebruik van deze terminologie na te gaan.
240	62C	De accountant dient de meest significante fraude-aangelegenheden in de controleverklaring te rapporteren onder de <u>sectie fraude-aangelegenheden</u> .	Nu is vanuit 62A duidelijk gemaakt dat onder aangelegenheden zowel risico's, tekortkomingen & geïdentificeerde (vermoede) fraude valt, waarmee voor de accountant duidelijk wat hieronder moet vallen. Echter voor de gebruiker van de verklaring dit opnemen in sectie 'fraude-aangelegenheden' kan lezen primair 'geïdentificeerde (vermoede) fraud'. Zou de sectie in de controleverklaring niet als volgt moeten zijn 'Onze controle met betrekking tot fraude'.
240	62A, 62B en A192G		Overweging: volgens het consultatiedocument is het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het management onder de herziene ISA 240

			een frauderisico van materieel belang. Dit kan als kernpunt worden aangemerkt omdat dit vaak zowel significante aandacht vergde, als het meest significant in de controle was (verwijzing is naar Standaard 240.A183). Waar hieraan voorbij wordt gegaan is de discussie (zie ook de Basis of Conclusions) of management override of controls should always be a KAM related to fraud en het onderscheid (Standaard 240.40 (a) de risico's van doorbreking van interne beheersingsmaatregelen door het management te behandelen als risico's op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude <u>op het niveau van de financiële overzichten</u> [generiek management override (A117)]; en (b) risico's die van invloed zijn op de inschatting van risico's <u>op het niveau van beweringen</u> [specifiek management override; A118]). In het geval van een specifiek risico van management override - bijvoorbeeld met betrekking tot een significante schatting of transactie in het boekjaar - ligt het meer voor de hand dat dit leidt tot (significante aandacht en daarmee) een kernpunt van de controle met betrekking tot fraude dan als slechts het veronderstelde, generieke risico is onderkend op het niveau van de jaarrekening.
700	paragraaf X (SJ 29 D?)		In geval van een verklaring van oordeelonthouding, zal de accountant in de controleverklaring duiden dat geen uitspraak kan worden gedaan over het gebruik van de continuïteitsveronderstelling door het management en over materiële onzekerheden inzake de continuïteit. Wij zijn van mening dat verwacht kan worden dat een accountant wijst op (toegelichte) materiële onzekerheden inzake de continuïteit, ook als vanwege de oordeelonthouding de accountant geen conclusie kan weergeven over de impact van eventuele mitigerende maatregelen ten aanzien van deze (bruto) materiële onzekerheden inzake de continuïteit. Het lijkt wel terecht dat de accountant geen

			uitspraak kan doen over het gebruik van de continuïteitsveronderstelling (going concern basis of accounting in plaats van liquidation basis of accounting) en dat als de materiële onzekerheden juist aanleiding zijn tot een aangepast oordeel, de accountant de materiële onzekerheid benadrukt in de paragraaf 'basis voor het oordeel' van de verklaring. (De consultatie spreekt dat de accountant deze "zal moeten toelichten", maar het toelichten lijkt aan de onderneming.) N.B.: in het NBA document Evaluatie Standaard 700 staat in 4.1.1 onderaan het standpunt van het CB dat ze het eens is met de insteek dat er in geval van een oordeelonthouding alleen over continuïteit wordt gerapporteerd als dat nodig is om de oordeelonthouding te argumenteren
--	--	--	---

Detailopmerkingen bij Vraag 3 uit het consultatiedocument

Standaard	Paragraaf	Huidige tekst	Vraag of aanpassing	Voorstel aanpassing/ vraag
240	2a	De controle te plannen en uit te voeren om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de financiële overzichten als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevatten als gevolg van fraude.	Aanpassing	de controle te plannen en uit te voeren om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de financiële overzichten als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevatten als gevolg van fraude.
240	7	Vermoede fraude omvat beschuldigingen van fraude die de aandacht van de accountant trekken gedurende de controle.	Aanpassing	Vermoede fraude kunnen ook beschuldigingen van fraude omvatten die de aandacht van de accountant trekken gedurende de controle. <i>Wij zouden dat een passendere vertaling vinden van de in de ISA's gebruikte term 'includes'.</i>
240	24	Bij de toepassing van Standaard 220 dient de opdrachtpartner vast te stellen dat de aard, timing en omvang van de aansturing, het toezicht en de beoordeling inspelen op de aard en omstandigheden van de controleopdracht. De	Aanpassing	Bij de toepassing van Standaard 22026 dient de opdrachtpartner vast te stellen dat de aard, timing en omvang van de aansturing, het toezicht en de beoordeling passend zijn in relatie tot de aard en omstandigheden van de controleopdracht. De opdrachtpartner

		opdrachtpartner houdt rekening met aangelegenheden die tijdens de controleopdracht zijn geïdentificeerd, waaronder: (Zie Par. A43)		houdt rekening met aangelegenheden die tijdens de controleopdracht zijn geïdentificeerd, waaronder: (Zie Par. A43)
240	31	Bij de toepassing van Standaard 315 dient de accountant, op basis van het inzicht van de accountant in: ► de entiteit en haar omgeving;	Aanpassing	Bij de toepassing van Standaard 315 dient de accountant, op basis van de kennis en het inzicht van de accountant in: ► de entiteit en haar omgeving;
240	32 (a) (i)	(i) hoe de toezichthoudende verantwoordelijkheden van het management worden uitgevoerd, zoals de cultuur van de entiteit en de toewijding van het management aan integriteit en ethische waarden. Dit omvat mede de wijze waarop het management met zijn werknemers communiceert over zijn visie op bedrijfspraktijken en ethisch gedrag met betrekking tot het voorkomen en detecteren van fraude; (Zie Par. A71 en A72)	Aanpassing	(i) hoe de toezichthoudende verantwoordelijkheden van het management worden uitgevoerd, zoals de cultuur van de entiteit en de toewijding van het management aan integriteit en ethische waarden. Dit omvat mede de wijze waarop het management met zijn werknemers communiceert over zijn visie op zakelijke activiteiten en ethisch gedrag met betrekking tot het voorkomen en detecteren van fraude; (Zie Par. A71 en A72)
240	32 (a) (i)	(ii) de klokkenluidersregeling (of andere regeling voor het melden van fraude) van de entiteit, indien de entiteit een dergelijk programma heeft. Dit omvat mede de wijze waarop het management en, indien van toepassing, de met governance belaste personen, inspelen op beschuldigingen van fraude die via het programma worden gemeld; (Zie Par. A73, A74 en A75)	Aanpassing	(ii) de klokkenluidersregeling (of andere regeling voor het melden van fraude) van de entiteit, indien de entiteit een dergelijk programma heeft. Dit omvat mede de wijze waarop het management en, indien van toepassing, de met governance belaste personen, inspelen op beschuldigingen van fraude die via de regeling worden gemeld; (Zie Par. A73, A74 en A75)
240	34 (a) i	(i) aspecten van het proces van de entiteit om het interne beheersingssysteem te monitoren die betrekking hebben op: ► doorlopende en afzonderlijke evaluaties van de effectiviteit van interne beheersingsmaatregelen om fraude te voorkomen of te detecteren; en ► het identificeren en herstellen	Aanpassing	(i) aspecten van het proces van de entiteit om het interne beheersingssysteem te monitoren die betrekking hebben op: ► doorlopende en afzonderlijke evaluaties van het toezien op de effectiviteit van interne beheersingsmaatregelen om fraude te voorkomen of te detecteren; en ► het identificeren en herstellen van

		van gerelateerde geïdentificeerde tekortkomingen in de interne beheersing; en (Zie Par. A96)		gerelateerde geïdentificeerde tekortkomingen in de interne beheersing; en (Zie Par. A96)
240	44	Overeenkomstig Standaard 33052 dient de accountant algehele manieren te bepalen om in te spelen op de ingeschatte risico's op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude op het niveau van de financiële overzichten. (Zie Par. A128)	Aanpassing	Overeenkomstig Standaard 330 dient de accountant een algehele aanpak te bepalen om in te spelen op de ingeschatte risico's op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude op het niveau van de financiële overzichten. (Zie Par. A128)
240	45	Bij het bepalen van de algehele manieren om in te spelen op de ingeschatte risico's op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude op het niveau van de financiële overzichten dient de accountant te evalueren of de selectie en toepassing van de door de entiteit gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving, in het bijzonder die betrekking hebben op subjectieve waarderingen en complexe transacties, kunnen wijzen op frauduleuze financiële verslaggeving.	Aanpassing	Bij het bepalen van de algehele aanpak om in te spelen op de ingeschatte risico's op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude op het niveau van de financiële overzichten dient de accountant te evalueren of de selectie en toepassing van de door de entiteit gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving, in het bijzonder die betrekking hebben op subjectieve waarderingen en complexe transacties, kunnen wijzen op frauduleuze financiële verslaggeving.
240	52	Voor significante transacties buiten de normale bedrijfsvoering van de entiteit of die anderszins ongebruikelijk lijken gelet op het inzicht van de accountant in de entiteit en haar omgeving en op informatie uit andere bronnen verkregen tijdens de controle dient de accountant te evalueren of de zakelijke beweegredenen (of het ontbreken daarvan) van deze transacties erop wijzen dat zij	Aanpassing	Voor significante transacties buiten de normale bedrijfsvoering van de entiteit of die anderszins ongebruikelijk lijken gelet op het inzicht van de accountant in de entiteit en haar omgeving en op basis van informatie uit andere bronnen verkregen tijdens de controle dient de accountant te evalueren of de zakelijke beweegredenen (of het ontbreken daarvan) van deze transacties erop wijzen dat zij
240	63	(a) zij hun verantwoordelijkheid erkennen voor het opzetten, implementeren en in stand houden van interne beheersing om fraude te voorkomen en te	Aanpassing	(a) zij hun verantwoordelijkheid erkennen voor het opzetten, implementeren en in stand houden van interne beheersing om fraude te voorkomen en te detecteren en dat zij

		detecteren en dat zij deze verantwoordelijkheden passend hebben vervuld;		deze verantwoordelijkheden zijn nagekomen ;
240	A43	Afhankelijk van de aard en omstandigheden van de controleopdracht kan de aanpak van de opdrachtpartner met betrekking tot het aansturen, toezicht en beoordelen onder meer inhouden dat de omvang en frequentie van besprekingen door het opdrachtteam worden vergroot. Het kan nuttig zijn aanvullende besprekingen door het opdrachtteam te houden op basis van het optreden van gebeurtenissen of omstandigheden die invloed hebben gehad op de entiteit en die nieuwe frauderisicofactoren kunnen identificeren of aanvullende informatie kunnen verschaffen over bestaande frauderisicofactoren (zie Bijlage 1 voor voorbeelden van frauderisicofactoren).	Aanpassing	Afhankelijk van de aard en omstandigheden van de controleopdracht kan de aanpak van de opdrachtpartner met betrekking tot het aansturen, toezicht en beoordelen onder meer inhouden dat de omvang en frequentie van besprekingen door het opdrachtteam worden vergroot. Het kan nuttig zijn aanvullende besprekingen door het opdrachtteam te houden op basis van het optreden van gebeurtenissen of omstandigheden die invloed hebben gehad op de entiteit en die kunnen leiden tot het identificeren van nieuwe frauderisicofactoren of aanvullende informatie kunnen verschaffen over bestaande reeds geïdentificeerde frauderisicofactoren (zie Bijlage 1 voor voorbeelden van frauderisicofactoren).
240	A181 & A192 E	Schattingen zijn vaak de meest complexe onderdelen van de financiële overzichten, aangezien zij afhankelijk zijn van significante oordeelsvorming door het management.	Aanpassing	Schattingen zijn vaak de meest complexe onderdelen van de financiële overzichten, aangezien zij afhankelijk kunnen zijn van significante oordeelsvorming door het management.
240	A188 & A192J	Het rechtstreeks relateren van een aangelegenheid aan de specifieke omstandigheden van de entiteit kan helpen de mogelijkheid te minimaliseren dat beschrijvingen overmatig gestandaardiseerd worden en gedurende de tijd aan bruikbaarheid inboeten.	Aanpassing	Het rechtstreeks relateren van een aangelegenheid aan de specifieke omstandigheden van de entiteit kan helpen de mogelijkheid te minimaliseren dat beschrijvingen overmatig gestandaardiseerd worden en gedurende de tijd relevantie verliezen .
240	A192K	Het beperken van het gebruikmaken van uiterst technische controletermen vormt tevens een hulpmiddel voor de beoogde gebruikers die geen redelijke kennis hebben van	Aanpassing	De accountant beperkt het gebruikmaken van technische controletermen, zodat de beoogde gebruikers (die geen redelijke kennis hebben van controle) de focus van de accountant begrijpt.

		controle om de basis voor de focus van de accountant op bepaalde zaken tijdens de controle te begrijpen.		
240	A192K	De aard en omvang van informatie die door de accountant wordt verschaft is verondersteld om in de context van de verantwoordelijkheden van de respectievelijke partijen evenwichtig te zijn (d.w.z. voor de accountant om nuttige informatie te verschaffen in een bondige en begrijpelijke vorm, terwijl hij niet op ongepaste wijze originele informatie verschaft over de entiteit).	Vraag/ aanpassing	Deze zin is zeer omslachtig en lastig te begrijpen. Wordt bedoeld dat de accountant geen originele informatie zal verschaffen? In dat geval de suggestie: De aard en omvang van de informatie die door de accountant wordt verschaft dient bondig en in begrijpelijke vorm te zijn en niet op ongepaste wijze originele informatie te bevatten over de entiteit.
240	A181		Aanpassing	Ons inziens is de NL vertaling hier iets te strikt: "Accounting estimates are often the most complex areas of the financial statements because they may be dependent on significant management judgment". "Schattingen zijn vaak de meest complexe onderdelen van de financiële overzichten, aangezien zij afhankelijk zijn van significante oordeelsvorming door het management". Onze suggestie is om 'aangezien zij afhankelijk zijn' te vervangen door 'aangezien zij afhankelijk kunnen zijn'.
240	A180/A183		Aanpassing	Standaard 240.A180 heeft het over ' rare ' and ' limited circumstances' te weten: "Therefore, it may be rare that the auditor of a complete set of general-purpose financial statements of a listed entity would not determine at least one key audit matter related to fraud. However, in certain limited circumstances,.... " In het Nederlands heeft men het over " zelden " en " beperkt ". In Standaard 240. A183 noemt men ' often ' and ' all these matters '. The auditor may determine these matters to be key audit matters related to fraud because risks of material misstatement due to fraud

				are often matters that both require significant auditor attention and are of most significance in the audit. However, this may not be the case for all these matters. In het Nederlands wordt dit vertaald met ' kan bepalen ' en ' niet in alle gevallen '. Ons inziens hebben die woorden een minder strikte weging dan ' rare ' en ' limited ' en ' zelden ' en ' beperkt '.
240	A187		Aanpassing	Suggestie om de term 'subheading' hier te vertalen met 'ondertitel' in plaats van 'tussenkop'? Met het gebruik van de term 'tussenkop' zou het fraude risico dan ook pas later in de KAM toegelicht kunnen worden.
240	A192K		Aanpassing	In de tekst staat dat 'het adequaat zijn van de beschrijving van de fraude een zaak is van professionele oordeelsvorming en dat de accountant moet oppassen dat hij niet op ongepaste wijze originele informatie verschaft over de entiteit.' Vervolgens komt een toelichting over de term originele informatie. Daarna volgt in 1 zin dat rondom de fraude aangelegenheden geen originele informatie verschaft mag worden? Dit lijkt dubbel te zijn.
240	A192P		Vraag	Dit artikel geeft de indruk dat er altijd minimaal één frauderisico meegenomen dient te worden als KAM voor revenue recognition. Is dat correct? Dit vraagt voor situaties buiten de OOB-omgeving en waar op dit moment geen sprake is van een uitgebreide controleverklaring om een significante verandering.
570	21 & A2 en A51	Vertaling van de term 'approval date'	Vraag/ aanpassing	Hier wordt geduid op vragen om verlengen indien de in de going concern assessment van het management een periode omvat die korter is dan 12 maanden vanaf approval / goedkeuring van de FS . Voor duiding van approval/goedkeuring wordt verwezen naar Standaard 560, maar is de daarmee bedoelde invulling echt

				duidelijk? Wij adviseren het CB om in de standaard 570 explicieter te zijn welke datum wordt bedoeld: opstellen van de jaarrekening, datum aftekenen controleverklaring of goedkeuring van de jaarrekening tijdens de AvA.
570	21 & A2 en A51	Tijdsverschil tussen approval date en datum controleverklaring		Als er tijdsverschil is tussen approval date en datum controleverklaring, dan is er geen verplichting om management assessment 'door te trekken' tot 12 maanden na aftekenen - de voor die situaties opgenomen duiding van werkzaamheden is softer van karakter. Waarom is daar voor gekozen - voorkeur is dat management in principe 'wel' zou moeten doortrekken.
570	35		Vraag/ aanpassing	Hier geeft de ISA aan dat een section mbt material uncertainty moet worden opgenomen. In de NL tekst staat paragraaf als vertaling en niet sectie zoals wel de vertaling is in de huidige standaard 570 (paragraaf 22)
570	A9	In de eindzin van de NL vertaling staat: "De vereisten en leidraden in die standaard....."	Aanpassing	Vervangen door " ...in deze standaard"
570	A88		Aanpassing	NL vertaling opent met: Het passend is / moet zijn: Het is passend
570	A3		Aanpassing	Voorgestelde toevoeging, bijv. A3NL: In de situatie van een entiteit die is opgericht voor bepaalde tijd, waarvan het geheel van de activiteiten per definitie een beperkte looptijd kent, of in de situatie waarbij is besloten de entiteit te liquideren of alle activiteiten te staken, waarbij naar verwachtingen de entiteit in staat zal zijn in het kader van de (resterende) normale bedrijfsvoering haar activa te realiseren en haar verplichtingen na te komen, kunnen voor de toepassing van Standaard 570 de volgende begrippen als volgt gelezen worden: ► "continuïteitsveronderstelling": algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving uitgaande van de veronderstelling dat de entiteit in staat zal zijn in het

				kader van de (resterende) normale bedrijfsvoering haar activa te realiseren en haar verplichtingen na te komen (gebruikelijke grondslagen, niet liquidatiegrondslagen) ► “de mogelijkheid van de entiteit om haar continuïteit te handhaven”: de mogelijkheid van de entiteit om in het kader van de (resterende) normale bedrijfsvoering haar activa te realiseren en haar verplichtingen na te komen. Voor de toepassing van andere Standaarden die zijn gebaseerd op bepalingen in Standaard 570, waaronder voor de toepassing van Standaard 700 (bijvoorbeeld paragraaf 34 b (inclusief A48) en paragraaf 39 b (4)), kunnen deze begrippen op vergelijkbare wijze gelezen worden. Indien het van toepassing zijnde stelsel inzake financiële verslaggeving geen onderscheid maakt tussen algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving uitgaande van de veronderstelling dat de entiteit in staat zal zijn in het kader van de (nog resterende) normale bedrijfsvoering haar activa te realiseren en haar verplichtingen na te komen (gebruikelijke grondslagen) en liquidatiegrondslagen, dan is de continuïteitsveronderstelling niet relevant. In dat geval bepaalt Standaard 200, paragraaf 22 (a) dat Standaard 570 in zijn geheel niet relevant is.
570	Diverse	Gebruik van de term 'signifiante oordeelsvorming'	Vraag	Meerdere mogelijkheden om de term 'significante oordeelsvorming' te interpreteren. Gaat het om proces of om de uitkomst - moet je ook communiceren over het proces als de uitkomst geen materiele onzekerheid is? Ter illustratie: indien er net voor afronding sprake is van adequate dekking met afdoende headroom (de

				<i>uitkomst</i>), terwijl gedurende de controle wel sprake was van allerlei diepgaande analyses en onzekerheden (<i>het proces</i>) tot het moment van verkrijgen van die dekking: is er dan nog sprake van een situatie die aparte aandacht vraagt doordat sprake is van 'significante oordeelsvorming'? De vraag is wanneer is er geen materiële onzekerheid, maar wel significante oordeelsvorming? Is dat een duiding van hoge mate van onzekerheid maar geen materiële onzekerheid op moment van aftekenen of iets anders?
570	2	Gebruik van de term 'limited life'	Vraag	De tekst geeft geen duidelijkheid over hoe om te gaan met limited life entiteiten. Limited life kan soms een behoorlijk lange periode bevatten. Is hier ook een link met het begrip <i>foreseeable future</i> ? Wij adviseren het CB om hier meer duidelijkheid over te geven in de standaard.
570	34 a.i.	De accountant, in het kader van de controle van de financiële overzichten als geheel en bij het vormen van het oordeel daarover, heeft geconcludeerd dat het hanteren van de continuïteitsveronderstelling door het management bij het opstellen van de financiële overzichten passend is	Aanpassing	Suggestie voor het tweede helft van de zin: "...de door het management gehanteerde continuïteitsveronderstelling bij het opstellen van de financiële overzichten passend is"
570	37		Vraag	Als er sprake is van een oordeelonthouding hebben door bijvoorbeeld een first year audit zouden we toch wel een oordeel kunnen hebben over de materialiteit? Moet dit niet nader worden geduid?
570	A79		Aanpassing	In de Engelstalige tekst is een toelichtende tekst waarin is beschreven dat voorbeeldteksten zijn opgenomen in verband met verantwoordelijkheden van management en de accountant in ISA 700 met een voetnoot die verwijst naar relevante artikelen in ISA 700. In NL staat geen toelichtende tekst maar

				wel een voetnoot naar Standaard 700 met twee specifieke artikelen. Waarom ontbreekt in de Nederlandse tekst de tekstuele toelichting? Lezers zullen nu niet snel geneigd zijn door te pakken naar de voetnoot, want ze weten niet waarom ze de voetnoot moeten gaan bekijken.
570	A79		Aanpassing	In de voetnoot wordt verwezen naar Standaard 700.34 en 700.39. Beide artikelen kennen diverse lidnummers daaronder. Bij A80 wordt wel een specifieke verwijzing gemaakt naar een lid. Waarom wordt hier dan niet ook 700.34(b) en 700.39 (b.4)?
570	A88		Aanpassing	De volgende zin is wel erg letterlijk vertaald: "Het passend is voor de accountant om te vermijden dat de accountant ongepast oorspronkelijke informatie over de entiteit verstrekt in de beschrijving van de wijze waarop de inschatting door het management van de mogelijkheid van de entiteit om haar continuïteit te handhaven is geëvalueerd". Suggestie om deze zin begrijpelijker op te schrijven.